

Сердюк Д. В.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

В даній роботі розглянуті психологічні особливості стресостійкості особистості в умовах надзвичайних ситуацій у внутрішньо переміщених осіб.

Стресостійкість є загальною якістю особистості, що визначається змогою протистояти стресовим факторам за певний період часу, який потрібен для організації нових умов, в яких даний стресор не буде критичним [1].

Стресостійкість також розглядають як симптомокомплекс особистості, що має характерну структурну організацію, яка починає свій розвиток в онтогенезі, та викриває девіації при різного роду патологічних станах [2].

В обставинах сучасної реальності є необхідність вивчення стресостійкості як здатності людини протидіяти впливу стресових факторів і розвитку патологічних станів [3].

Емпіричне дослідження відбувалося на базі комунального закладу «Богодухівська спеціальна школа» Харківської Обласної Ради. Загальна вибірка складала 20 людей віком 20-25 років, які мали досвід перебування в надзвичайних ситуаціях (ВПО). Були використані методики: «Шкала психологічного стресу» (PSM-25) Л. Лемура, Р. Тесьє, Л. Філліон; «Методика визначення стресостійкості та соціальної адаптації» (SRRS) Т. Холмс, Р. Райх; «Методика визначення домінуючого стану» (ДС-6) Л. Куліков. Для обчислення використані: коефіцієнт кореляції Пірсона та коефіцієнт кореляції Спірмена при критичних значеннях 0,45 (р 0,05) і 0,57 (р 0,01).

Емпіричне дослідження показало, що «Шкала психологічного стресу» (PSM-25) та «Методика визначення домінуючого стану» (ДС-6) за показником СП (Спокій/тривога) коефіцієнт кореляції Пірсона (r) = -0.81, коефіцієнт кореляції Спірмена = -0.93. Між показниками присутній сильний негативний зв'язок. За результатами теоретико-методологічного аналізу по методиках «Шкала психологічного стресу» (PSM-25) і «Методика визначення стресостійкості та соціальної адаптації» (SRRS) коефіцієнт кореляції Пірсона (r) = 0.70, коефіцієнт кореляції Спірмена = 0.68. Між показниками присутній наявний позитивний зв'язок.

Аналізуючи показники, можна зробити висновок: при надзвичайних ситуаціях у певної категорії людей, якою являється більшість з вибірки, рівень стресостійкості виростає пропорційно до рівню стресового впливу на особистість.

Література:

1. Ришко Г. М. Основні концептуальні теорії та підходи до вивчення феномена стресостійкості особистості. Збірник наукових праць "Проблеми сучасної психології". 2019. № 22. С. 495-504.

2. Корольчук В. М. Обґрунтування організаційної моделі дослідження стресостійкості особистості. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2010. № 7. С. 211-216.

3. Наугольник Л. Психологія стресу : підручник. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2015. 324 с.

Роботу виконано під керівництвом доц. кафедри практичної психології Ломакіна А.О.